

ным чынам не могуць. Гэта залежыць ад таго, наколькі паспяхова функцыяніруюць праграміруючая і выканаўчая сістэмы, наколькі добра яны ўзасмасвязаны.

Жыліўская Н.Л.
выкладчык

ВЫХАВАЎЧАЯ РОЛЯ І ЭСТЭТЫЧНАЕ ЎЗДЗЕЯННЕ ФАЛЬКЛОРУ НА СТУДЭНТАЎ У ПЕРЫЯД ІХ РАБОТЫ З ФАЛЬКЛОРНЫМ МАТЭРЫЯЛАМ

У працэсе выкладання вакальных і дырыжорска-харавых дысцыплін работа з песенным фальклорным матэрыялам займае адно са значных месцаў. Гэта абумоўлена багаццем і разнастайнасцю народнага мастацтва беларусаў. У ім увасоблены вялікі вопыт пакаленняў. Дамінуючае месца ў фальклоры займае народная песня. Яна адлюстроўвае свабодалюбвы характар беларусаў, іх працоўную дзейнасць, сацыяльныя і сямейныя адносіны. У песнях выказаны думкі, пачуцці і жаданні народа-аўтара.

Цяжка пераацаніць выхаваўчую ролю фальклору і яго ўздзеянне на духоўнае жыццё народа. Творы фальклору вучаць любіць свой край, родную мову, з павагай адносіцца да людзей, захоўваць самабытнасць сваёй нацыянальнай культуры. З фальклорным песенным матэрыялам студэнт сутыкаецца на працягу ўсіх гадоў навучання ва ўніверсітэце: спачатку на занятках па спецыяльнасцях, дзе ён набывае неабходныя тэарэтычныя веды (тут прадуцтваюцца міжпрадметныя сувязі), потым на практычных занятках (фальклорныя экспедыцыі, вытворчая практыка, праца ў сваіх калектывах), дзе ён ужо самастойна выкарыстоўвае набытыя веды. І на працягу ўсёй працы з фальклорным матэрыялам ад студэнта патрабуюцца не толькі беражлівыя адносіны да багацця народнай творчасці, але і ўменне данесці да слухача ўсю прыгажосць гучання песні, паказаць каларыт народных абрадаў.

Вось таму з самага пачатку працы выкладчык навінен навучыць студэнтаў карыстацца гэтым матэрыялам, ведаць яго. Выкладчык ставіць перад сабой мэту накіраваць работу на пашырэнне музычнага і агульнакультурнага кругагляду студэнтаў, ведаць разнастайныя фальклорныя творы, надрыхтаваць студэнтаў да самастойнай працы над творамі, умець уссбакова аналізаваць іх.

Выхоўваць у студэнтаў навыкі музычнага мыслення, палітычнага разумення зместу фальклорнага твора, развіваць мастацкі густ, неабходны для збору і падбору якаснага рэпертуару

для народных хароў і фальклорных ансамбляў, - гэта задачы выкладчыка. Яму патрэбна пераkanaць студэнтаў у неабходнасці набыцця тэарэтычных і практычных ведаў, якія павінны дапамагчы ім выпрацаваць разнастайныя навыкі, гавучыцца рабіць запіс народных песень у адпаведнасці з патрабаваннямі навуковай фалькларыстыкі. І яшчэ вельмі важна ў перыяд навучання пачаць выкарыстоўваць набытыя навыкі ў практыцы.

Працэс нацыянальна-культурнага адраджэння на Беларусі ў апошнія гады ўсё больш і больш павышае зацікаўленасць грамадскасці народнымі формамі мастацтва, асабліва музычнага фальклору. Гэта выклікана высокімі мастацкімі якасцямі народных песень, прыпевак, прыказак і твораў іншых жанраў. Раскрытая на занятках выкладчыкам у яркіх паэтычных вобразах гісторыя жыцця працоўных зольна зацікавіць студэнта, абудзіць, ускалыхнуць у ім пачуцці любові да роднага краю і замілавання ім, сыноўняй гордасці за гераічнае мінулае і сучаснае свайго народа. Жывыя паэтычныя словы ў спалучэнні з цудоўнымі мелодыямі раскрываюць багацце народнай душы, сілу і моц народнага духу, узмацняюць веру студэнтаў ў вялікую будучыню свайго народа, яго шчаслівае заўтра.

Снапкова Л.В.,
ст.выкладчык

НЕКАТОРЫЯ АСАБЛІВАСЦІ РАБОТЫ З ДЗІЦЯЧЫМ ФАЛЬКЛОРНЫМ КАЛЕКТЫВАМ

У наш нялегкі час у большасці ўстаноў культуры перасталі існаваць выдатныя хары, якія мелі званне «народны» і выдатную гісторыю свайго развіцця. Народная песня - аснова музычнай культуры, найвялікшае музычна-паэтычнае дасягненне народа. Далучэнне дзяцей да народнай музыкі набывае ў цяперашні час асаблівую актуальнасць. За апошнія гады шырокае развіццё ў дзіцячай самадзейнасці атрымаў фальклорны ансамбль. Фальклору адводзіцца значная роля ў справе духоўнага і эстэтычнага выхавання дзяцей. Таму ў курс «Метадыка работы з харавым калектывам» уведзены раздзел работы з дзіцячым фальклорным калектывам.

Работа па засваенню народнай спадчыны ў дзіцячых фальклорных калектывах мае шэраг спецыфічных асаблівасцей, якія адрозніваюць яе ад работы з дарослым народным хорам, а таксама з дзіцячым калектывам акадэмічнага тыпу. Асноўныя задачы выкладчыка ў рабоце з будучымі кіраўнікамі дзіцячых фальклорных калектываў наступныя: